

PROGRAM OLIMPIADY JĘZYKA FRANCUSKIEGO na rok szkolny 2022/2023

I. Informacje wstępne

1. Uczestnicy zawodów Olimpiady Języka Francuskiego powinni reprezentować w zakresie języka francuskiego poziom zgodny z poszczególnymi wariantami podstawy programowej z 2022 r. na III etapie edukacyjnym (szkoła ponadpodstawowa: liceum ogólnokształcące, technikum oraz branżowa szkoła II stopnia)¹, w odniesieniu do następujących poziomów biegłości językowej *Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego*:
 - w przypadku zawodów I stopnia poziom B1 i B1+ w zakresie rozumienia wypowiedzi, dla wariantu III.1.P podstawy programowej;
 - w przypadku zawodów II stopnia poziom B2 i B2+ w zakresie rozumienia wypowiedzi, dla wariantu III.1.R podstawy programowej.
 - w przypadku zawodów III stopnia poziom B2+ i C1 w zakresie rozumienia wypowiedzi, dla wariantu III.DJ podstawy programowej.

Oczekuje się, że uczestnicy zawodów Olimpiady Języka Francuskiego swobodnie posługują się językiem francuskim w mowie i w piśmie.

2. Uczestnicy zawodów III stopnia powinni wykazać się również znajomością dorobku kulturowego i cywilizacyjnego krajów francuskojęzycznych ze szczególnym uwzględnieniem literatury, sztuki, historii, geografii i polityki Francji.
3. Oczekuje się, że uczestnicy zawodów III stopnia opanowali pewien zasób wiedzy na temat francuskiego obszaru językowego, są świadomi jego różnic w kontekście dorobku kraju ojczystego i zdolni są do rozmowy – w języku francuskim i polskim – na tematy wymienione w punkcie II.1. Wymagania programowe OJF stosują zasadę kumulatywności: na kolejnym etapie zawodów obowiązują wymagania (treści) z etapów poprzednich, poszerzone o nowe zadania, zgodnie z zasadą progresji.

II. Zakres wymagań programowych

(treści szczegółowe zgodne z obowiązującą Podstawą Programową z 2022 r.):

II.1. Tematyka

- 1) człowiek (np. dane personalne, okresy życia, wygląd zewnętrzny, cechy charakteru, rzeczy osobiste, uczucia i emocje, umiejętności i zainteresowania, osobisty system wartości, autorytety);

¹ Dz. U. 2022 poz. 1246, Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r. w sprawie wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu maturalnego przeprowadzanego w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024.

- 2) miejsce zamieszkania (np. dom i jego okolica, pomieszczenia i wyposażenie domu, prace domowe, wynajmowanie, kupno i sprzedaż mieszkania, przeprowadzka);
- 3) edukacja (np. szkoła i jej pomieszczenia, przedmioty nauczania, uczenie się – w tym uczenie się przez całe życie, przybory szkolne, oceny szkolne, życie szkoły, zajęcia pozalekcyjne, system oświaty);
- 4) praca (np. zawody i związane z nimi czynności i obowiązki, miejsce pracy, praca dorywcza, wybór zawodu, poszukiwanie pracy, warunki pracy i zatrudnienia);
- 5) życie prywatne (np. rodzina, znajomi i przyjaciele, czynności życia codziennego, określanie czasu, formy spędzania czasu wolnego, święta i uroczystości, styl życia, konflikty i problemy);
- 6) żywienie (np. artykuły spożywcze, posiłki i ich przygotowywanie, nawyki żywieniowe – w tym diety, lokale gastronomiczne);
- 7) zakupy i usługi (np. rodzaje sklepów, towary i ich cechy, sprzedawanie i kupowanie, środki płatnicze, promocja i reklama, korzystanie z usług, reklamacja);
- 8) podróżowanie i turystyka (np. środki transportu i korzystanie z nich, orientacja w terenie, baza noclegowa, wycieczki, zwiedzanie, awarie i wypadki w podróży, ruch uliczny);
- 9) kultura (np. dziedziny kultury, twórcy i ich dzieła, uczestnictwo w kulturze, tradycje i zwyczaje, media);
- 10) sport (np. dyscypliny sportu, sprzęt sportowy, obiekty sportowe, imprezy sportowe, uprawianie sportu, pozytywne i negatywne skutki uprawiania sportu);
- 11) zdrowie (np. tryb życia, samopoczucie, choroby, ich objawy i leczenie, niepełnosprawność, uzależnienia, pierwsza pomoc w nagłych wypadkach);
- 12) nauka i technika (np. ludzie nauki, odkrycia naukowe, wynalazki, korzystanie z podstawowych urządzeń technicznych i technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz szanse i zagrożenia z tym związane);

13) świat przyrody (np. pogoda, pory roku, klimat, rośliny i zwierzęta, krajobraz, zagrożenia i ochrona środowiska naturalnego, klęski żywiołowe);

14) państwo i społeczeństwo (np. wydarzenia i zjawiska społeczne, urzędy, organizacje społeczne i międzynarodowe, problemy współczesnego świata).

II.2. Znajomość środków językowych

Uczestnik OJF powinien posługiwać się bogatym zasobem poprawnie stosowanych środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), w tym wyrażen idiomatycznych, powiedzeń i przysłów, zwrotów metaforycznych i stałych związków wyrazowych. Posiada bogatą frazeologię. Potrafi budować dłuższe wypowiedzi (ustne i pisemne), zawierające zdania bardziej złożone niż zdania pojedyncze.

II.3. Umiejętności

Podstawową umiejętnością wymaganą od uczestnika zawodów jest umiejętność skutecznego porozumiewania się w języku francuskim w mowie i w piśmie umożliwiającą realizację zadań językowych wymaganych na kolejnych etapach OJF. Od uczestnika każdego etapu zawodów wymaga się zatem (w piśmie i w mowie, w różnym stopniu):

- rozumienia wypowiedzi,
- tworzenia wypowiedzi,
- reagowania na wypowiedź,
- przetwarzania wypowiedzi.

Przy ocenie umiejętności nacisk jest położony na realizację różnych celów komunikacyjnych (poszczególnych zadań językowych), a poprawność językowa nie jest podstawowym kryterium oceny.

III. Etapy Olimpiady Języka Francuskiego

III.1. Zawody I stopnia (szkolne)

Zawody I stopnia (etap szkolny) wymagają od uczestników znajomości języka francuskiego na poziomie A2/A2+ *ESOKJ* odpowiadającego wariantom III.2.0 i III.2 Podstawy Programowej.

Zawody I stopnia (etap szkolny) polegają na wykonaniu przez uczestnika **pracy w formie pisemnej** wymagającej od uczestników znajomości języka francuskiego wystarczającej do uzyskania oceny bardzo dobrej na zakończenie nauki przedmiotu na poziomie podstawowym.

W **części pisemnej** uczestnicy wykonują pracę złożoną z dwóch modułów:

- **testu** gramatyczno-leksykalnego, w tym ćwiczenia na rozumienie tekstu pisanego.
- **wypowiedzi pisemnej** zgodnie z wymaganiami szczegółowymi podstawy programowej dla wariantu III.2.0 i III.2 w zakresie tworzenia wypowiedzi o charakterze tekstu użytkowego (np. notatka, ogłoszenie, zaproszenie, życzenia, wiadomość, SMS, kartka pocztowa, e-mail, historyjka, wpis na czacie/forum, krótki list prywatny wpis na czacie/forum) z elementami opisu i/lub narracji (np. relacjonowanie wydarzeń,

uzasadnienie opinii, przedstawienie zalet i wad proponowanych rozwiązań) Piszący wybiera jedno z trzech proponowanych zadań. Wymagana objętość wypowiedzi to 150 słów.

Podczas zawodów I stopnia (zawody szkolne) na wykonanie obu modułów (testu gramatyczno-leksykalnego i wypowiedzi pisemnej) uczestnicy mają 180 minut.

W I etapie Olimpiady uczestnik może otrzymać maksymalnie 100 punktów.

Spis literatury pomocnej w przygotowaniu uczestników I etapu znajduje się w punkcie IV (poniżej).

III.2. Zawody II stopnia (okręgowe)

Zawody II stopnia (etap okręgowy) wymagają od uczestników znajomości języka francuskiego na poziomie B1/B1+ *ESOKJ* odpowiadającego wariantowi III.1.P Podstawy Programowej.

Zawody II stopnia (etap okręgowy) przebiegają dwuetapowo: uczestnicy przystępują do części pisemnej i ustnej zawodów.

Część pisemna i ustna zawodów II stopnia (etap okręgowy) wymaga od uczestników znajomości języka francuskiego oraz realioznawstwa krajów francuskojęzycznych na poziomie koniecznym do uzyskania oceny celującej na zakończenie nauki przedmiotu.

W II etapie Olimpiady uczestnik może otrzymać maksymalnie 100 punktów (część pisemna: 60 pkt + część ustna: 40 pkt).

W **części pisemnej** uczestnicy wykonują pracę złożoną z trzech modułów:

- **testu** gramatyczno-leksykalnego, w tym ćwiczenia na rozumienie tekstu pisanego.
- **rozumienia ze słuchu** polegającego na udzieleniu odpowiedzi na pytania do tekstu w języku obcym dwukrotnie odtworzonego z nośnika audio.
- **wypowiedzi pisemnej** zgodnie z wymaganiami szczegółowymi podstawy programowej dla wariantu III.1.P w zakresie tworzenia wypowiedzi (np. notatka, ogłoszenie, zaproszenie, życzenia, wiadomość, SMS, kartka pocztowa, e-mail, historyjka, list prywatny, życiorys, CV, list motywacyjny, post do zamieszczenia na blogu, wpis na czacie/forum, formularz, komentarz).
Długość wypowiedzi pisemnej wynosi 200 słów.

W części pisemnej zawodów II stopnia uczestnik może otrzymać maksymalnie 60 punktów. Na wykonanie części pisemnej (trzech modułów) zawodów II stopnia uczestnicy mają 180 minut.

Wszyscy uczestnicy części pisemnej II etapu OJF przystępują do **części ustnej** zawodów.

Część ustna II etapu OJF odbywa się w języku francuskim.

W części ustnej zawodów II stopnia zawodnicy przetwarzają informacje, przekazując określone treści w oparciu o materiały wizualne (np. materiał ikonograficzny lub dokumenty autentyczne) dotyczące realioznawstwa krajów francuskiego obszaru językowego oraz reagują językowo w typowych sytuacjach komunikacyjnych:

1) w formie *monologu tematycznego*, w oparciu o materiały wizualne (np. zestaw fotografii, rysunki, dokumenty autentyczne, proste dane liczbowe w postaci tabel bądź wykresów), uczestnicy przetwarzają przedstawione informacje przekazując określone treści w zakresie tematów ogólnych, w tym dotyczących realioznawstwa krajów francuskiego obszaru językowego (patrz *Katalog tematyczny* poniżej). Zawodnicy tworzą logiczną i uporządkowaną wypowiedź na temat problematyki zawartej w omawianym materiale ikonograficznym.

2) reagują językowo w sposób pozwalający na *swobodną interakcję* z prowadzącym rozmowę w zakresie tematyki poruszonej w punkcie 1. W swoich wypowiedziach zawodnicy potrafią umiejętnie przedstawić i argumentować swoje stanowisko. Wykazują się znajomością reguł konwersacyjnych właściwych dla komunikacji ustnej w języku francuskim.

W części ustnej zawodów II stopnia uczestnik może otrzymać maksymalnie 40 punktów.

KATALOG TEMATYCZNY

Zakres treści przewidzianych dla zawodów II etapu obejmuje **15 obszarów tematycznych** o różnym stopniu uszczegółowienia w zależności od omawianych treści i sytuacji komunikacyjnej. **Uwaga!** Podane poniżej zakresy tematyczne odnoszące się do realioznawstwa są *przykładowe* i nie stanowią treści do uprzedniego przygotowania. Poszczególne zakresy tematyczne mogą się wzajemnie łączyć i uzupełniać w zależności od komentowanego materiału graficznego.

1. Człowiek (dane personalne, wygląd zewnętrzny, ubranie, cechy charakteru, uczucia i emocje, upodobania; np. stereotypy nt. Francuzów/ Polaków istniejące w świadomości Polaków/ Francuzów, znani Francuzi/ Polacy w Polsce/ we Francji).
2. Rodzina (relacje rodzinne, uroczystości rodzinne, konflikt pokoleń; np. model rodziny we Francji/ w Polsce, święta polskie/ francuskie, święta narodowe).
3. Życie codzienne (życie towarzyskie, styl życia, przedmioty codziennego użytku; np. towary luksusowe produkowane we Francji, kolekcje *Haute Couture*).
4. Sposoby spędzania wolnego czasu (zainteresowania, rozrywki, relaks, sport, uczestnictwo w kulturze; np. piesze wycieczki w wybranym regionie Francji, zwiedzanie zabytków, miejsc historycznych i obszarów naturalnych, ulubione sporty Francuzów).
5. Mieszkanie (wyposażenie mieszkania/ domu, rodzaje pomieszczeń; np. typowe mieszkanie/ dom we Francji/ w Polsce).
6. Miejsca (rodzaj, położenie i wielkość miejscowości, miasto a wieś, podział administracyjny; np. regiony we Francji, terytoria zamorskie, metropolie i wielkie miasta obszaru francuskojęzycznego, kraje/regiony frankofonii).

7. Podróże i środki transportu (środki komunikacji, baza noclegowa – hotele, campingi, pokoje gościnne, agroturystyka, wycieczki, atrakcje turystyczne; np. turystyka we Francji, ciekawe wycieczki – miejsca, regiony, obiekty).
8. Edukacja (system edukacji, rodzaje szkół, życie i problemy szkoły, oceny, egzaminy, testy; np. system edukacji w Polsce/ we Francji, nauczanie i znajomość języków obcych we Francji/ w Polsce, specyfika francuskiego systemu edukacji – *Les Grandes Écoles*, promocja języka francuskiego, frankofonia i regionalne odmiany języka francuskiego).
9. Żywnienie (artykuły spożywcze, posiłki, potrawy, przepisy kulinarne, lokale gastronomiczne, zdrowa żywność; np. kuchnia francuska, potrawy i produkty regionalne – wina, sery, ciasta, produkty Bio we Francji).
10. Zakupy (rodzaje sklepów, miary, wagi, rozmiary, sposoby płacenia, towary; np. centra handlowe/ supermarkety, płatność czekiem, towary typowe dla Francji).
11. Środowisko naturalne (klimat i jego zmiany, pory roku, pogoda, ochrona środowiska, ekologia, globalizacja; np. problemy ekologiczne w Polsce/ we Francji, „zielona energia”, działania indywidualne/ systemowe w zakresie ochrony środowiska).
12. Państwo i społeczeństwo (organizacja państwa, uroczystości państwowe, sytuacja ekonomiczna, emigracja, ludność napływowa, konflikty wewnętrzne, warunki życia; np. społeczeństwo wielokulturowe we Francji, instytucje francuskie w Polsce - ich miejsce i rola).
13. Kultura, nauka i technika (literatura, film, muzyka, malarstwo, wydarzenia kulturalne, wybitni twórcy kultury, uczestnictwo w kulturze, folklor, historia, rozwój techniki, badania naukowe, np. festiwale, konkursy, nagrody, nobliści, wielcy odkrywcy i wynalazcy).
14. Media (prasa, radio, telewizja, Internet, media społecznościowe, oglądalność TV/ słuchalność radia; np. dzienniki i periodyki francuskie, kanały TV/ radiowe, wielkie filmowe produkcje francuskie).
15. Inne (np. aktualne informacje, wydarzenia polityczno-społeczne, tematy tabu, kwestie religii i wyznań, partie polityczne, francuski kapitał w Polsce, polski kapitał we Francji, zapożyczenia francuskie w języku polskim, zapożyczenia polskie w języku francuskim).

III.3. Zawody III stopnia (centralne)

Zawody III stopnia (etap centralny) przebiegają dwuetapowo: uczestnicy przystępują do części pisemnej i ustnej zawodów. Od uczestników wymagana jest znajomość języka francuskiego na poziomie B2/B2+ i C1/C1+ wg *ESOKJ* odpowiadająca wariantom III.1.R i III DJ Podstawy Programowej.

W części pisemnej uczestnicy wykonują dwa zadania:

- **wypowiedź pisemną** w języku francuskim na zadany temat (35 pkt.);
- **test gramatyczno-leksykalny** z elementami tłumaczenia (20 pkt.).

Wypowiedź pisemna:

jest inspirowana lekturą dwóch podanych tekstów źródłowych (objętość dokumentu nie przekracza jednej standardowej strony wydruku, a rozumienie nie powinno nastręczać uczniom większych trudności). Teksty do lektury dotyczą aktualnych tematów współczesnego realioznawstwa francuskiego obszaru językowego. Po zapoznaniu się z tekstami uczestnik redaguje wypowiedź pisemną w formie eseju (300-350 słów) na podany temat. W swojej wypowiedzi uczestnik powinien odwołać się do tekstów oraz zająć stanowisko wobec rozwiązania przyjętego przez autora, wyrażając swoje własne zdanie na temat problemu postawionego w tekście. Powstała wypowiedź pisemna nie może być streszczeniem tekstów źródłowych.

Na wykonanie części pisemnej (dwa zadania) zawodów III stopnia uczestnicy mają 180 minut.

W części pisemnej zawodów III stopnia uczestnik może uzyskać maksymalnie 55 punktów.

Wszyscy uczestnicy części pisemnej III etapu OJF przystępują do części ustnej zawodów.

W części ustnej zawodów III stopnia zawodnicy wykonują dwa zadania:

- Dokonują *analizy i interpretacji* tekstów literackich reprezentujących literaturę francuską i/lub frankofońską określonych przez Komitet Główny jako obowiązkowe dla wszystkich uczestników danej edycji OJF (tzw. „lektury obowiązkowe”). Lista lektur obowiązkowych dla edycji 2022/2023 znajduje się poniżej. Zadanie wykonywane jest w języku polskim.
- Reagują językowo w sytuacjach komunikacyjnych z elementami mediacji, gdzie przetwarzają określone informacje w oparciu o materiały (tekst, obraz, wykres, tabela, slogan reklamowy, przedmiot autentyczny) dotyczące realioznawstwa krajów francuskiego obszaru językowego. Zadanie wykonywane jest w języku francuskim.

Po wylosowaniu zestawu zadań (analiza/interpretacja tekstu literackiego, zadanie o charakterze mediacyjnym) na przygotowanie się do realizacji części ustnej zawodów uczestnikowi przysługuje 10 min. Dopuszcza się możliwość posiadania przez uczestnika ogólnego planu przygotowanej wypowiedzi ustnej.

W części ustnej zawodów III stopnia uczestnik może otrzymać maksymalnie 45 punktów (25 pkt za zadanie nr 1 i 20 pkt za zadanie nr 2).

Lista lektur obowiązkowych dla edycji 2022/2023 OJF:

1. Jacques Prévert *Paroles*
2. Eugène Ionesco *La Leçon*
3. Annie Ernaux *La place*

Część pisemna i ustna zawodów III stopnia (etap centralny) zakłada opanowanie przez uczestników umiejętności na poziomie wykraczającym poza umiejętności wystarczające do uzyskania oceny celującej na zakończenie nauki przedmiotu.

W III etapie OJF uczestnik może uzyskać maksymalnie 100 punktów (część pisemna: 55 pkt + część ustna: 45 pkt).

IV. Bibliografia do Olimpiady Języka Francuskiego

(wykaz literatury pomocnej w przygotowaniu się do udziału w OJF – dla uczestników i nauczycieli)

IV.1. Etapy szkolny i okręgowy OJF (zawody I i II stopnia):

1. Akyuz A., Bezelle-Shahmaei B., Bonenfant J., Orne-Glienann M., (2015), *Grammaire du français*, Hachette.
2. Bérard E., Lavenne C. (1997), *Grammaire utile du français*, Didier.
3. Boulares M., Frérot J.-L. (2005), *Grammaire progressive du français. Niveau avancé*, CLE International.
4. Coste D., North B., Sheils J., Trim J. (2001), *Cadre Européen Commun de Référence pour les langues : Apprendre, Enseigner, Évaluer*, Conseil de l'Europe.
5. Coste D., North B., Sheils J., Trim J. (2018), *Cadre Européen Commun de Référence pour les langues : Apprendre, Enseigner, Évaluer, Volume complémentaire*, Conseil de l'Europe.
6. Delatour Y., Jennepin D. (1994), *Grammaire du français*, Hachette.
7. Delatour, Y et al. (2004), *Nouvelle grammaire du français. Cours de civilisation française de la Sorbonne*, Hachette.
8. Delaunay B., Laurent N. (2012), *Bescherelle La Grammaire pour tous*, Hatier.
9. Descotes-Genon C., Morsel M.-H., Richou C. (2018), *L'exercisier*, PUG.
10. Forzy B., Laparade M., (2019), *Écrits en situation*, Hachette.
11. Frisa J.-M., Mathey D. (2018), *Comment va la vie ? À la découverte de la France au fil des générations*, PUG.
12. Glaud L., Loiseau Y., Merlet E., (2015), *Grammaire essentielle du français*, Didier.
13. Guillemant D., (2017), *Les quatre saisons en fête*, Pierre Bordas et Fils.
14. Jennepin D., Delatour Y., Teyssier B., Léon-Dufour M. (2000), *Grammaire pratique du français*, Hachette.
15. Kada N., Terrone P. (2017), *La république française. Le citoyen et les institutions*, PUG.
16. Kochan B., Zaręba L., (2007), *Idiomy polsko-francuskie*, Wydawnictwo Naukowe PWN.
17. Kowalski J., Loba A. i M., Prokop J. (2007), *Dzieje kultury francuskiej*, Wydawnictwo Naukowe PWN
18. Larger N., Mimran R. (2004), *Vocabulaire expliqué du français*, CLE International.
19. Lesot A. (2018), *Bescherelle L'essentiel*, Hatier.
20. Miquel C. (2003), *Vocabulaire progressif. Niveau avancé*, CLE International.
21. Miquel C. (2005), *Grammaire en dialogues. Niveau intermédiaire*, CLE International.
22. Rudawska J., Przystaszewski L. (2005), *Gramatyka języka francuskiego dla wszystkich*, Ex Libris.
23. Siréjols E. (2008), *Vocabulaire en dialogues. Niveau intermédiaire*, CLE International.
24. Siréjols E. (2018), *Communication en dialogues. Niveau intermédiaire*, CLE International.

IV.2. Etap centralny OJF (zawody III stopnia):

1. Abbadie Ch., Chovelon B., Morsel M. (2003), *L'expression française écrite et orale*, PUG.
2. Adam A., Lermnier G., Morot-Sir E. (red.) (1974-1980), *Literatura francuska*, t.1-2, PWN.
3. Barthe M., Chovelon B. (2014), *Lectures d'auteurs. Progresser à l'écrit avec la littérature française*, PUG.
4. Barthe M., Chovelon B. (2015), *Expression et style. Perfectionner son expression en français*, PUG.
5. Blondeau N., Allouache F. (2005), *Littérature progressive du français. Niveau avancé*, CLE International.
6. Blondeau N., Allouache F. (2008), *Littérature progressive de la francophonie*, CLE International.
7. Blondeau N., Allouache F., Né M.-F. (2003), *Littérature progressive du français. Niveau intermédiaire*, CLE International.
8. Dybeł K., Marczuk B., Prokop J. (2007), *Historia literatury francuskiej*, Wyd. Naukowe PWN.
9. Heinstejn J. (1991), *Literatura francuska XX wieku*, PIW.
10. Jakóbczyk St. (2001), *Wspomnienia z literatury francuskiej XX. wieku*, Wydawnictwo Poznańskie.
11. Meyer Denis C. (2010), *Clés pour la France en 80 icônes culturelles*, Hachette, Paris
12. Noutchié Njiké Jackson (2003), *Civilisation progressive de la francophonie. Niveau intermédiaire*, CLE International.
13. Pécheur J. (2010), *Civilisation progressive du français. Niveau avancé*, CLE International.
14. Poissonnier A., Sournia G. (2006), *Atlas mondial de la francophonie*, Éditions Autrement.

Copyright © 2022 Komitet Główny OJF – PROF-EUROPE SNJF
®Wszelkie prawa zastrzeżone